

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішенням *25 сесії*

сьомого скликання

Ніжинської районної ради

від «20» грудня 2019 року

**Програма розвитку та удосконалення
організації харчування в закладах освіти
Ніжинського району
на 2020 рік**

м. Ніжин
2019 рік

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ
розвитку та удосконалення організації харчування в
закладах освіти Ніжинського району на 2020 рік

1.	Ініціатор розроблення Програми	Ніжинська районна державна адміністрація, відділ освіти
2.	Дата, номер і назва документа органу виконавчої влади про розроблення програми	<p>Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» (зі змінами), «Про охорону дитинства» (зі змінами), «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами), «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (зі змінами), Постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 №865-р «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення дітей високоякісними продуктами харчування вітчизняного виробництва», наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 №402 «Про внесення змін до Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах»; спільний наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 26.02.2013 №202/165 «Про затвердження Змін до Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах»; спільний наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 01.06.2005 №242/329 «Про затвердження Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах»; Закони України від 28.12.2014 №79-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних</p>

		відносин», від 28.12.2014 №76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України», від 24.12.2015 №911-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України»
3.	Розробник програми	Відділ освіти Ніжинської районної державної адміністрації
4.	Відповідальні виконавці програми	Ніжинська районна державна адміністрація, відділ освіти сільські ради, керівники закладів освіти
5.	Учасники програми	Районна державна адміністрація, відділ освіти, керівники закладів освіти району, Ніжинське міськрайонне управління Головного управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області, сільські ради
6.	Термін реалізації програми	2020 рік
7.	Джерела фінансування	<ul style="list-style-type: none"> - районний бюджет - сільські бюджети - інші джерела фінансування, не заборонені законодавством України

**Програма
розвитку та удосконалення організації харчування
в закладах освіти Ніжинського району на 2020 рік**

1. Загальні положення

Найважливішими компонентами розвитку особистості дитини є її фізичне, психічне та духовне здоров'я, стан якого визначається впливом на нього усього комплексу соціально-економічних, екологічних і духовних факторів. Одним з основних завдань сучасної освітньої політики при організації навчально-виховного процесу є збереження здоров'я та формування здорового способу життя у підростаючого покоління. При цьому важливе значення має організація харчування вихованців у закладах дошкільної освіти, учнів у закладах загальної середньої освіти, дотримання фізіологічних та санітарних норм, забезпечення продуктами натурального походження з високою харчовою і біологічною цінністю, формування у шкільні роки відповідального ставлення дітей до власного здоров'я та вироблення навичок здорового способу життя, формування культури харчування з ранніх дитячих років.

З метою створення умов для збереження здоров'я дітей, підвищення рівня організації харчування, забезпечення вихованців і школярів раціональним і якісним харчуванням була розроблена районна Програма розвитку та удосконалення організації харчування в закладах освіти району на 2019 рік (далі – Програма). Програма розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» (зі змінами), «Про охорону дитинства» (зі змінами), «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами), «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (зі змінами), Постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 №865-р «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення дітей високоякісними продуктами харчування вітчизняного виробництва», наказу Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 №402 «Про внесення змін до Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах»; спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 26.02.2013 №202/165 «Про затвердження Змін до Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах»; спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 01.06.2005 №242/329 «Про затвердження Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах»; Законів України від 28.12.2014 №79-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин», від 28.12.2014 №76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України», від 24.12.2015 №911-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України».

У всіх закладах освіти району харчування дітей організовано на достатньому рівні. У районі у 2020 році функціонує 14 закладів загальної середньої освіти, кожен з яких має власні приміщення їдалень. Гарячим харчуванням на початок 2019-2020 навчального року охоплено 962 учнів (95 %) з них: 425 учні 1-4 класів (100%), 451 учень 5-9 класів (90%), 86 учнів 10-11 класів (97%). Вихованці закладів дошкільної освіти району 100% охоплені триразовим гарячим харчуванням.

Водночас спостерігаються й негативні тенденції в організації системи харчування у освітніх закладах району:

- у харчовому раціоні дітей в недостатній кількості використовуються м'ясні та кисломолочні продукти, соки, фрукти, що є порушенням норм харчування;
- не організовано дієтичне харчування диспансерних груп дітей;
- існує необхідність оновлення технологічного обладнання шкільних їдалень.

Отже, разом із зростанням основних кількісних показників в організації якісного і раціонального харчування учнів та вихованців закладів освіти району, загальний рівень розвитку харчування недостатній з точки зору вимог ринкової економіки і потребує подальшого удосконалення.

Для створення та забезпечення умов організації повноцінного і якісного харчування вихованців та школярів району, виходячи з викладеного вище, розроблено відповідну Програму.

2. Опис Програми

Головною метою Програми є:

- реалізація Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» (зі змінами), «Про охорону дитинства» (зі змінами), «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами), Постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 №865-р «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення дітей високоякісними продуктами харчування вітчизняного виробництва», наказу Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 №402 «Про внесення змін до Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах»; спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 26.02.2013 №202/165 «Про затвердження Змін до Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах»; спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 01.06.2005 №242/329 «Про затвердження Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах»; Законів України від 28.12.2014 №79-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин», від 28.12.2014 №76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність,

деяких законодавчих актів України», від 24.12.2015 №911-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України»;

- сприяння збереженню здоров'я здобувачів освіти району, забезпечення всіх раціональним, якісним та безпечним харчуванням;
- організація безкоштовного харчування дітей пільгових категорій (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування; діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти з малозабезпечених сімей; діти осіб, визнаних учасниками бойових дій; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного у період участі в антитерористичній операції; діти, один з батьків яких загинув під час масових акцій громадського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадського протесту; діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи; рідні діти батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї; діти, взяті на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах; діти-інваліди; діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних сімей; діти, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків), учнів 1-4 класів;
- організація додаткового прийому їжі під час оздоровчого періоду у закладах дошкільної освіти (другий сніданок з 10.00 до 11.00) у вигляді фруктів, соків.

Основними завданнями Програми є :

- створення умов для повноцінного харчування учнів та вихованців, організація гарячого харчування дітям пільгових категорій, які навчаються у закладах освіти району;
- удосконалення управління системою організації харчування з метою оптимізації витрат на її функціонування та збільшення охоплення харчуванням учнів закладів освіти.

3. Реалізація Програми

Аналіз стану та тенденцій розвитку системи організації харчування учнів та вихованців у закладах освіти району впродовж 5 років дозволив визначити напрями та заходи, які сприяють виконанню першочергових завдань, визначених програмними документами загальнодержавного та районного рівня у сфері дошкільного та шкільного харчування, усуненню проблем, що стоять на заваді її подальшого розвитку, на виконання яких спрямовано Програму на 2020 рік.

Пріоритетними напрямками роботи з організації харчування школярів та вихованців закладів освіти району в 2020 році вважати :

3.1. Удосконалення якості харчування учнів та вихованців закладів освіти:

- забезпечення якісним та безкоштовним харчуванням учнів та вихованців соціально незахищених категорій відповідно до чинного законодавства;
- організація безкоштовного харчування дітей пільгових категорій (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування; діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти з малозабезпечених сімей; діти осіб, визнаних учасниками бойових дій; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного у період участі в антитерористичній операції; діти, один з батьків яких загинув під час масових акцій громадського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадського протесту; діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи; рідні діти батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї; діти, взяті на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах; діти-інваліди; діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних сімей; діти, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків);
- забезпечення безкоштовним харчуванням учнів 1-4-х класів;
- організація додаткового прийому їжі під час оздоровчого періоду у закладах дошкільної освіти (другий сніданок з 10.00 до 11.00) у вигляді фруктів, соків;
- проведення роботи щодо збільшення кількості дітей, які охоплені гарячим харчуванням;
- забезпечення збалансованого харчування відповідно до віку і стану здоров'я дітей, урізноманітнення раціону харчування;
- проведення батьківського всеобучу щодо необхідності та ефективності раціонального харчування їх дітей.

3.2. Удосконалення управління системою забезпечення харчуванням учнів та вихованців закладів освіти:

- контроль за дотриманням фізіологічних норм харчування (калькуляційні карти, технологічні карти тощо);
- оптимізація вартості харчування учнів та вихованців;
- використання нових технологій приготування їжі, форм і методів обслуговування вихованців та учнів.

4. Фінансове забезпечення виконання заходів Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів районного та сільських бюджетів а також інших джерел, не заборонених законодавством України.

Батьківська плата за харчування дітей частково або повністю може вноситися в натуральній формі, як самими батьками (особами, що їх замінюють), так і спонсорами, меценатами тощо.

Батьки дітей, які виховуються у дошкільних групах, мають право надавати допомогу у натуральній формі поза встановленою сумою батьківської доплати.

Кошти районного та сільських бюджетів, використовуються на:

- реалізацію заходів соціального захисту учнів та вихованців району із забезпечення безкоштовним харчуванням дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, учнів з малозабезпечених сімей, дітей постраждалих в наслідок Чорнобильської катастрофи;
- забезпечення харчуванням вихованців навчально-виховних комплексів;
- організація безкоштовного харчування дітей пільгових категорій (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування; діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти з малозабезпечених сімей; діти осіб, визнаних учасниками бойових дій; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного у період участі в антитерористичній операції; діти, один з батьків яких загинув під час масових акцій громадського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадського протесту; діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи; рідні діти батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї; діти, взяті на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах; діти-інваліди; діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних сімей; діти, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків);
- забезпечення безкоштовним харчуванням учнів 1-4 класів;
- організацію додаткового прийому їжі під час оздоровчого періоду у закладах дошкільної освіти (другий сніданок з 10.00 до 11.00) у вигляді фруктів, соків.

Показники фінансування Програми

№ з/п	Розділ Програми	Вартість на один день (грн.)	Потреба на 2020 рік (тис. грн.)
1.	<p>Організація повноцінного, безпечного та якісного харчування:</p> <p><i>1.1. Учні 1-4 класів</i></p>	8,0	444,9
	<i>1.2.а Вихованців змішаних груп</i>	14,0	212,8
	<i>1.2.б Вихованці пільгових категорій</i>	22,5	93,9
	<i>1.2.1. Безуглівський НВК «ЗНЗ-ДНЗ» 1-III ст.</i>	батьківська доплата 71% (10 грн.)	31,7
	<i>1.2.2. Данинський НВК «ПШ-ЗДО»</i>	батьківська доплата 57% (8 грн.)	9,4
	<i>1.2.3. Перемозький НВК «ЗНЗ-ДНЗ» 1-III ст.</i>	батьківська доплата 57% (8 грн.)	8,0
	<i>1.2.4. Світанківський НВК «ЗНЗ-ДНЗ» 1-III ст.</i>	батьківська доплата 71% (10 грн.)	15,0
	<i>1.2.5. Великодорізький НВК «ЗНЗ-ДНЗ» 1-II ст.</i>	батьківська доплата 43% (6 грн.)	11,0
	<i>1.2.6. Кропивнянський НВК «ЗНЗ-ДНЗ» 1-II ст.</i>	батьківська доплата 71% (10 грн.)	16,7
	<i>1.2.7. Липоворізький НВК «ЗНЗ-ДНЗ» 1-II ст.</i>	батьківська доплата 57% (8 грн.)	32,1
2.	<p>Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування</p>	18,0	39,1

3.	<p>Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей з малозабезпечених сімей:</p> <p>- із числа учнів 1-4 класів</p> <p>- із числа учнів 5-11 класів</p>	<p>8,0</p> <p>8,0</p>	<p>-</p> <p>9,4</p>
4.	<p>Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей осіб, визнаних учасниками бойових дій</p>	<p>8,0</p>	<p>42,8</p>
4.	<p>Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи</p>	<p>8,0</p>	<p>16,0</p>
5.	<p>Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного у період участі в антитерористичній операції</p>	<p>8,0</p>	<p>-</p>
6.	<p>Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, один з батьків яких загинув під час масових акцій громадського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових</p>	<p>8,0</p>	<p>-</p>

	акцій громадського протесту		
7.	Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи	8,0	8,0
8.	Забезпечення безкоштовним харчуванням рідних дітей батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї	8,0	-
9.	Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, взятих на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	8,0	4,0
10.	Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей-інвалідів	8,0	6,7
11.	Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф	8,0	-

12.	Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей з багатодітних сімей <i>із числа учнів 1-4 класів</i> <i>- із числа учнів 5-11 класів</i>	8,0	41,4
		8,0	136,3
13.	Забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків	8,0	-
14.	Забезпечення харчування у пришкольніх таборах з денним перебуванням	34,0 (в т.ч. батьківська доплата 14,0)	219,0 (в т.ч. батьківська доплата 90,2)
15.	Організація додаткового прийому їжі під час оздоровчого періоду у закладах дошкільної освіти (другий сніданок з 10.00 до 11.00) у вигляді фруктів, соків	1,4	10,2
16.	Всього		1284,5

5. Реалізація основних заходів Програми та контроль за їх виконанням

Реалізацію цієї Програми здійснює Ніжинська районна державна адміністрація, відділ освіти райдержадміністрації спільно з сільськими радами.

Контроль за використанням коштів, спрямованих на забезпечення виконання Програми, здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Основні напрямки та заходи Програми можуть коригуватись у період її дії з урахуванням соціально-економічної ситуації в районі в розрізі навчальних закладів.

Зміни до Програми вносяться у разі потреби та можуть передбачати:

- включення до затвердженої Програми додаткових заходів і завдань;
- уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання Програми та окремих заходів і завдань;
- виключення із затвердженої Програми окремих заходів і завдань, щодо яких визнано недоцільним подальше продовження робіт.

Рішення про внесення змін до Програми приймається районною радою за поданням розробника Програми.

6. Очікувані результати виконання Програми

Завдяки реалізації заходів Програми на 2020 рік прогнозується створення сприятливих умов для удосконалення системи організації харчування в районі.

У результаті реалізації комплексу заходів, визначених Програмою, очікується досягнення таких основних кількісних та якісних показників цієї сфери:

1. Організація безкоштовного харчування 100% дітей пільгових категорій (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування; діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти з малозабезпечених сімей; діти осіб, визнаних учасниками бойових дій; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного у період участі в антитерористичній операції; діти, один з батьків яких загинув під час масових акцій громадського протесту або помер внаслідок поранення; контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадського протесту; діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи; рідні діти батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї; діти, взяті на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах; діти-інваліди; діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних сімей; діти, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків) відповідно до чинного законодавства України.
2. Забезпечення безкоштовним харчуванням учнів 1-4 класів (100%).
3. Організація додаткового прийому їжі під час оздоровчого періоду у закладах дошкільної освіти (другий сніданок з 10.00 до 11.00) у вигляді фруктів, соків.
4. Поліпшення показників здоров'я учнів та вихованців закладів освіти району (зниження захворюваності системи травлення, тощо), що безпосередньо залежить від якості їх харчування.
5. Збільшення кількості учнів, охоплених гарячим харчуванням.
6. Забезпечення збалансованого харчування школярів та вихованців закладів освіти району.
7. Формування навичок правильного та здорового харчування.
8. Забезпечення дотримання нормативно-правових документів щодо організації харчування у закладах освіти.
9. Забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов з метою попередження спалаху гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь.
10. Використання бюджетних коштів раціонально та ефективно.

Начальник

Леся ЛОЗОВА